

Таїсія БОНДАРУК

доктор економічних наук, професор,
завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування
Національної академії статистики, обліку та аудиту (Київ)
bondaruk23@ukr.net

Людмила БОГРІНОВЦЕВА

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування
Національної академії статистики, обліку та аудиту (Київ)
kostrach26@gmail.com

МЕТОДОЛОГІЯ ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ У СФЕРІ ФІНАНСІВ, БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ, СТРАХУВАННЯ ТА ФОНДОВОГО РИНКУ

Швидкий розвиток інформаційних технологій створює потребу у чіткому розумінні та обґрунтуванні сучасних напрямів розвитку освіти та науки. Саме штучний інтелект виступає потужним інструментом для ухвалення рішень, які сприятимуть прогресивному розвитку освіти і науки в державі. Це підтверджується затвердженням Кабінетом Міністрів України Концепції розвитку штучного інтелекту в Україні до 2030 року, у якій визначено принципи його розвитку, зокрема, що: «впровадження технологій штучного інтелекту у сфері освіти, економіки, публічного управління, кібербезпеки, оборони та інших сферах для забезпечення довгострокової конкурентоспроможності України на міжнародному ринку» [3], а також презентацією Міністром освіти і науки України, на засіданні Уряду 9 грудня 2022 року, програми великої трансформації «Освіта 4.0: український світанок» [4], яку було підготовлено командою Міністерства освіти і науки України у відповідності до основних засад і принципів Плану відновлення України. У зв'язку з цим, особливої актуальності набуває дослідження методології використання штучного інтелекту у процесі підготовки здобувачів вищої освіти, у тому числі і фахівців у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

Як система штучний інтелект створюється за допомогою різних методів, основні з яких наведені на рис. 1.

Через велику кількість варіантів і напрямів використання моделей штучного інтелекту, система методів штучного інтелекту не має чітко визначеної структури. Залежно від сфери застосування

і складності завдань, методи штучного інтелекту можуть поєднувати різноманітні підходи. Серед них можна виділити методи обчислювального інтелекту, методи аналізу й синтезу, прогнозування й моделювання, а також підходи до пошуку рішень і представлення задач [1, с. 18].

Рисунок 1 – Основні методи штучного інтелекту

Джерело: побудовано авторами за даними [1]

На сьогодні, особливої актуальності набуває визначення методів активного використання штучного інтелекту при підготовці здобувачів вищої освіти, в тому числі і у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, основними з яких є: електронні навчальні асистенти, автоматизоване оцінювання завдань, система відстеження прогресу здобувачів вищої освіти, віртуальні лабораторії та симуляції, підтримка здобувачів з особливими потребами, онлайн-курси та масштабна освіта (рис. 2).

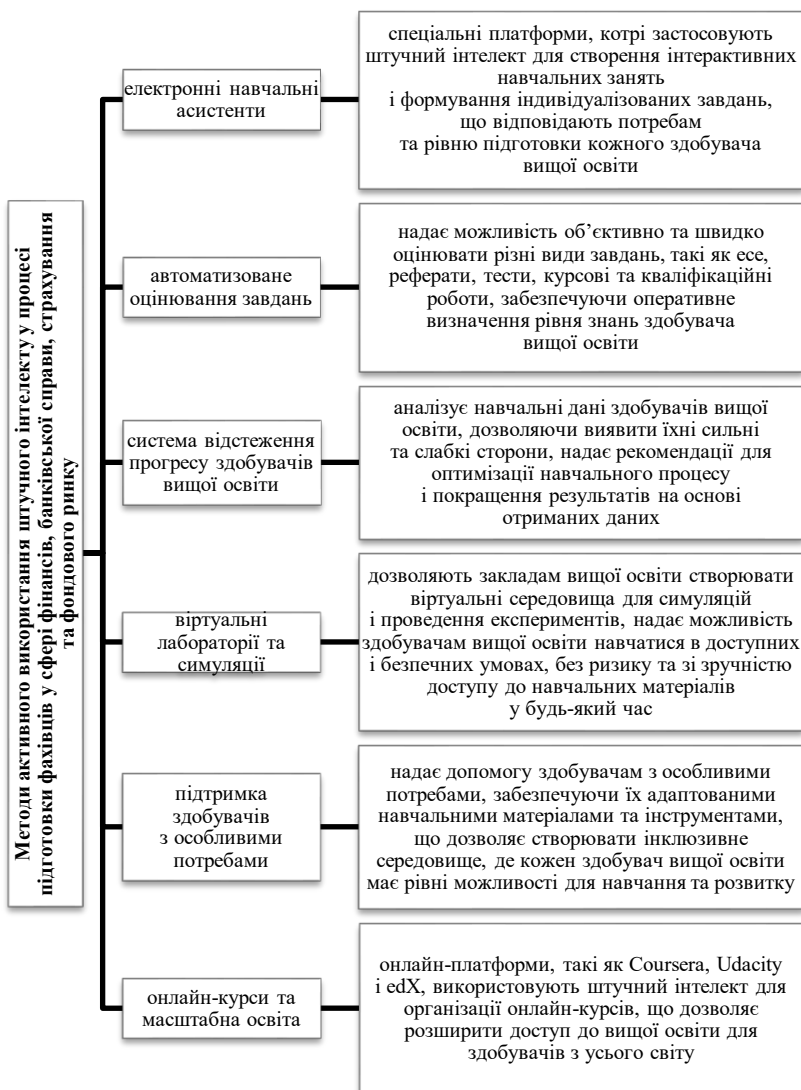

Рисунок 2 – Методи активного використання штучного інтелекту у процесі підготовки фахівців у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку

Джерело: побудовано авторами за даними [2]

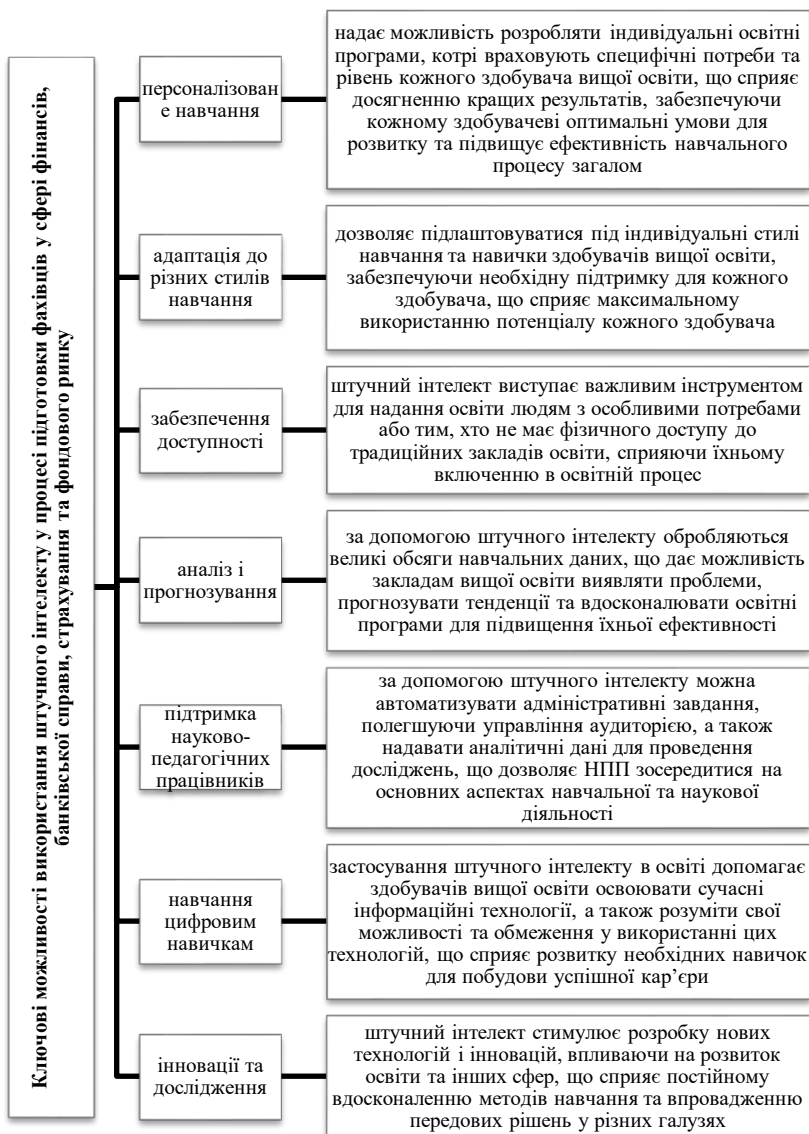

Рисунок 3 – Ключові можливості використання штучного інтелекту у процесі підготовки фахівців у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку

Джерело: побудовано авторами за даними [2]

Актуальність використання штучного інтелекту в освітньому процесі при підготовці здобувачів вищої освіти, в тому числі і у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, є надзвичайно високою. Це підтверджується ключовими можливостями використання штучного інтелекту у вищій освіті, які представлені на рис. 3.

Отже, можна зробити висновок, що доступність технологій штучного інтелекту активно сприяє їх інтеграції в освітній процес. Представники академічної спільноти та науковці не можуть ігнорувати ці зміни, оскільки світ швидко трансформується, що, в свою чергу, вимагає постійної адаптації до нових тенденцій. Це відкриває як нові можливості, так і ставить перед вищою освітою низку викликів. Наведені у дослідженні методи та можливості використання штучного інтелекту у процесі підготовки фахівців у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку демонструють різноманітність способів застосування штучного інтелекту у вищій освіті, а також його величезний потенціал для вдосконалення навчального процесу і розширення можливостей як для здобувачів вищої освіти, так і для науково-педагогічних працівників. Адже впровадження штучного інтелекту у вищу освіту не лише підвищує ефективність навчання та розвитку здобувачів вищої освіти, а й дозволяє науково-педагогічним працівникам зекономити час на створенні навчально-методичних матеріалів. Окрім того, це сприяє кращій адаптації закладів вищої освіти до сучасних викликів, що, в свою чергу, дозволяє підвищити якість підготовки фахівців у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку з врахуванням потреб сучасного ринку праці.

Література:

1. Батарєєв В. В. Методи та системи штучного інтелекту. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2021. № 1(293). С. 17–21. URL: <http://journals.khnu.km.ua/vestnik?p=7257>
2. Козій Н., Мельничук Г. Штучний інтелект як інноваційна технологія в освітньому процесі підготовки фахівців у сфері фінансів. *Збірник наукових праць Державного податкового університету*. 2024. № 1. С. 34–41. URL: <https://journals.dpu.kyiv.ua/index.php/collectioneconomy/article/view/456/439>
3. Про схвалення Концепції розвитку штучного інтелекту в Україні: розпорядження Кабінету Міністрів України від 2 грудня 2020 р. № 1556-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/556-2020-p#Text>
4. Програма великої трансформації «Освіта 4.0: український світанок». URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/news/2022/12/10/Osvita-4.0.ukrayinskyi.svitankopdf>